

10.6.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle luotsauslaiksi ja siihen liittyväksi laiksi

Johdanto

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoja luotsauslain (940/2003) kokonaisuudistusta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Uudessa luotsauslaissa säädettäisiin myös viranomaisten määräämistä seuraamusmaksuista, joten esityksessä ehdotetaan seuraamusmaksun täytäntöönpanoa koskevaa muutosta sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin (672/2002).

Luotsauslain uudistamista koskeva hanke käynnistettiin maaliskuussa 2021. Hankkeen tavoitteena on selkeyttää ja ajantasaistaa sääntelyä. Voimassa olevaa lakia on muutettu useaan kertaan ja pistemäiset muutokset ovat johtaneet lainsäädännön monitulkintaisuuteen ja aukollisuuteen. Hanke liittyy myös hallitusohjelman tavoitteeseen varmistaa korkeatasoinen osaaminen ja riittävä ammattitaito merialueilla. Ehdotetuilla muutoksilla parannettaisiin merenkulun turvallisuutta säätämällä nykyistä täsmällisemmin luotsinkäyttövelvollisuuden ja siitä vapautumisen perusteista sekä edellyttämällä luotseilta nykyistä laadukkaammin todennettua osaamista.

Esitys liittyy hallituksen esitysluonnokseen laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (LVM011:00/2020)¹. Esityksessä ehdotetaan muutoksia Liikenne- ja viestintävirastosta annettuun lakiin (935/2018). Ehdotuksella säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston seuraamuskollegiosta, jonka tehtävä olisi määrätä myös luotsauslain mukaisista hallinnollisia seuraamusmaksuja.

Tausta

Liikenne- ja viestintäministeriö antoi 16.4.2019 Finnpilot Pilotage Oy:lle sen aloitteesta tehtäväksi kutsua koolle ryhmän luotsauskoulutusta tarjoavien oppilaitosten, luotsausviranomaisen ja Finnpilot Pilotage Oy:n edustajia keskustelemaan luotsauskoulutukseen liittyvistä haasteista ja kehityskohteista. Työryhmän laatiman raportin mukaan luotsauksen lupakirjojen uudistamista koskevia vaatimuksia tulisi tarkastella ja johdonmukaistaa. Luotsauskoulutuksen kehittämisen kannalta olisi tärkeää, että eri lupakirjoihin vaadittavista koulutuksista säädettäisiin erikseen.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on merenkulun turvallisuuden varmistaminen Suomen vesialueilla. Merenkulun turvallisuutta edistettäisiin säätämällä nykyistä täsmällisemmin luotsinkäyttövelvollisuuden ja siitä vapautumisen perusteista. Merenkulun turvallisuutta parannettaisiin myös edellyttämällä luotseilta nykyistä laadukkaammin todennettua osaamista. Esityksellä nykyiset linjaluotsinkirjat ja erivapaudet korvattaisiin väylä- ja aluekohtaisilla PEC-lupakirjoilla. Tutkintojen vastaanottaminen ehdotetaan annettavaksi kokeneelle luotsille tai PEC-lupakirjanhaltijalle, jolla olisi tehtävässä edellytettävä tutkintoja vastaanottavan henkilön henkilölupa.

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi itämerenluotseista annettuun asetukseen sisältyvät säännökset. Samalla itämerenluotseja koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin. Lisäksi esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi lain rikkomisen seuraamuksia koskevaa sääntelyä. Esityksellä säädettäisiin uusista hallinnollisista seuraamuksista, joilla Liikenne- ja viestintävirasto voisi puuttua luotsauslaissa säädettyjen velvoitteiden laiminlyönteihin.

¹ Hankkeen sivut valtioneuvoston Säädösvalmistelu ja kehittäminen valtioneuvostossa -verkkosivustolla: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM011:00/2020>.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi myös poikkeusoloihin ja muihin poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumisesta säättämällä nykyistä täsmällisemmin Finnpiilot Pilotage Oy:n varautumisvelvollisuudesta ja mahdollistamalla henkilölupien voimassaolon pidentämisen poikkeuksellisissa tilanteissa.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään 1.8.2022.

Hallituksen esitys luotsauslaiksi on tarkoitus antaa eduskunnalle viikolla 46. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2023.

Huom! Vaikutusarviota on tarkoitus täsmentää lausuntokierroksen aikana ja saatujen lausuntojen perusteella.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnonantajia pyydetään kiinnittämään lausunnossaan erityistä huomiota seuraaviin kokonaisuuksiin:

- luotsinkäyttövelvollisuus ja sitä koskevat vapautukset ja poikkeukset
- henkilölupien vaatimukset (luotsin lupakirja, PEC-lupakirjat, tutkintoja vastaanottavan henkilön lupakirja)
- luotsausyhtiön ja luotsien vastuut ja velvollisuudet
- luotsausyhtiön hinnoittelua koskevat aikataulumuutokset
- huoltovarmuus ja kansallinen turvallisuus
- muutosten vaikutukset eri toimijoille
- muut arvioinnissa esille nousevat huomiot

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Valmistelijat

Lisätietoja voi pyytää liikenne- ja viestintäministeriöstä:

katja.peltoja@gov.fi ja fanni.thessler@gov.fi

Linkit

Hankeikkuna: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM021:00/2021>

Liitteet

Luonnos hallituksen esityksestä luotsauslaiksi
Propositionens huvudsakliga innehåll och lagförslag (utkast)

Asiasanat

luotsaus, liikenne- ja viestintäministeriö, merenkulku, turvallisuus, laivaliikenne, alusliikenne, satamat, jäänmurto

Jakelu:

Huoltovarmuuskeskus
 Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Merivoimat
 Oikeusrekisterikeskus
 Onnettomuustutkintakeskus
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Saaristoasiain neuvottelukunta SANK
 Sisäministeriö/ Rajavartiolaitoksen esikunta
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Valtioneuvoston kanslia
 Varsinais-Suomen ELY-keskus
 Väylävirasto
 Ympäristöministeriö

Aboa Mare
 Alfons Håkans Oy Ab
 Archipelago Lines Oy
 Arctia Oy
 Baltic Sea Action Group
 Bore Ltd
 Business Finland
 Cata Oy
 Centrum Balticum
 Containerships Ltd Oy
 Eckerö Line Oy Ab
 Ekami Consulting Oy
 Elenger Marine OÜ
 Elinkeinoelämän keskusliitto ry
 ESL Shipping Oy
 Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto EKAMI
 Euroports Finland Oy
 Ferentes Oy
 Finnlines Oy
 Finnpilot Pilotage Oy
 Godby Shipping Ab
 Högskolan på Åland
 John Nurmisen Säätiö
 Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK
 Keskuskauppakamari
 Kuljetus-Savolainen Oy
 Kymen saaristoliikenne Oy
 Langh Ship Oy Ab
 Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy
 Luotsiliitto ry

Länsirannikon Koulutus Oy Winnova
Meriaura Oy
Meriliikenneohjaajat ry
Meriliitto – Sjöfartsförbundet ry
Merimieseläkekassa
Merimiespalvelutoimisto
Meriteollisuus ry
Metsäteollisuus ry
Neste Shipping Oy / OSM Ship Management Finland Oy Rederi Ab Nathalie Ronja Marin Ltd Ab Rauma
Outokumpu Oyj
Prima Shipping Oy
Rederi Ab Eckerö
Rederi Ab Nathalie
Satakunnan Ammattikorkeakoulu SAMK
Sjövägen Oy Ab
Sundqvist Investments Oy Ab
Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry
Suomen Konepäälystöliitto ry
Suomen Kuljetus- ja Logistiikka SKAL ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Laivameklariliitto ry
Suomen Laivanpäälystöliitto ry
Suomen Lauttaliikenne Oy / Suomen Saaristovarustamo Oy / Finferries
Suomen Matkustajalaivayhdistys ry
Suomen Merimies-Unioni SMU ry
Suomen Purjehdus ja Veneily ry
Suomen Purjelaivasäätö sr
Suomen Satamaliitto ry
Suomen Varustamot ry
Suomen Yrittäjät ry
Tallink Silja Oy
Teknologiateollisuus ry
Turun seudun joukkoliikenne
Vessel Traffic Services Finland Oy
VG-Shipping Oy
Viking Line Abp
Wasaline (Nlc Ferry Ab Oy)
Wärtsilä Oyj Abp